

Tento informačný list bol vypracovaný v spolupráci s Radou notárov EÚ (CNUE).

1 Ako sa vyhotovuje právny úkon nakladania s majetkom pre prípad smrti (závet, spoločný závet, dedičská zmluva)?

Pri stanovovaní úkonov nakladania s majetkom pre prípad smrti musia byť okrem iného dodržané tieto pravidlá.

V prvom rade závetca musí byť duševne zdravý. Osoby, ktoré nie sú podľa zákona spôsobilé na právne úkony, nie sú spôsobilé ani zriadiť závet. Pokiaľ ide o maloleté osoby, uplatňujú sa osobitné ustanovenia, ktorých cieľom je najmä ochrana majetku dotknutých osôb.

Okrem toho sú zakázané niektoré úkony nakladania s majetkom pre prípad smrti, napríklad spoločné závety. To isté platí aj v prípade dedičských zmlúv.

Pokiaľ ide o rôzne formy závetov ustanovené v luxemburskom dedičskom práve, v občianskom zákonníku sa uvádzajú tieto:

holografný (vlastnoručný) závet,

notársky závet alebo závet vo forme notárskej zápisnice,

zapečatený závet.

V závislosti od zvolenej formy závetu sa líšia aj jednotlivé podmienky a postupy.

Holografný závet

Holografný závet je závet, ktorý závetca celý vlastnoručne napísal, označil dátumom a podpísal.

Výhodou holografného závetu je jeho jednoduchosť. Jeho nevýhoda spočíva v skutočnosti, že závetca môže zriadiť takýto závet bez toho, aby niekto vedel o jeho existencii. V dôsledku toho sa môže stať, že po smrti závetcu sa jeho závet nenájde.

Okrem toho je tu riziko sfalšovania a zničenia závetu. Navyše v prípade, že holografný závet je nečitateľný, nejednoznačný alebo neúplný, môže byť vyhlásený za neplatný. V tejto súvislosti je potrebné poznamenať, že aj nepresnosť dátumu na holografnom záвете môže mať za následok jeho neplatnosť. Okrem toho môže byť holografný závet neplatný z dôvodu právnej chyby.

Je teda v záujme samotného závetcu, aby na jednej strane oznámil, že zriadil závet a kde ho uložil, a na strane druhej, aby zabezpečil, že jeho závet bude platný.

To, aby sa o existencii holografného závetu vedelo, možno zabezpečiť tak, že závetca o ňom informuje osobu, ktorej dôveruje, alebo po zaplatení poplatku dá zapísať hlavné informácie o záвете (ako sú meno závetcu, jeho adresa a miesto uloženia závetu) do centrálného registra závetov. Tento register vedie Finančná a majetková správa (l'Administration l'Enregistrement et des Domaines) vo forme databázy (pozri ďalej).

Pokiaľ ide o platnosť závetu, je nevyhnutné, aby ho závetca celý vlastnoručne napísal, označil dátumom jeho vyhotovenia a podpísal. Vzhľadom na uvedené skutočnosti sa odporúča poradiť sa odborníkom v oblasti dedičského práva, napríklad s notárom, ktorý zabezpečí platnosť právnych úkonov nakladania s majetkom pre prípad smrti.

Závet vo forme notárskej zápisnice

Závet vo forme notárskej zápisnice alebo notársky závet prijímajú dvaja notári alebo jeden notár v prítomnosti dvoch svedkov.

V porovnaní s holografným závetom má značné výhody.

Medzi tieto výhody na jednej strane patrí možnosť právneho poradenstva notára, ktorý závet vyhotovuje. Týmto právnym poradenstvom sa zabezpečí, že posledná vôľa závetcu nebude obsahovať formálne alebo právne chyby a že bude platná.

Na druhej strane, keďže závet vo forme notárskej zápisnice je uložený u notára, do smrti závetcu sa uchová v tajnosti a po jeho smrti sa určite nájde. V tejto súvislosti je potrebné poznamenať aj to, že úlohou notára je zapísať do centrálného registra závetov hlavné informácie o záвете vo forme notárskej zápisnice, na ktorého vyhotovení sa podieľal.

Zapečatený závet

Zapečatený závet (alebo tajný závet) je listina, ktorú napíše závetca alebo iná osoba a odovzdá sa notárovi uzavretý, zalepený a zapečatený v prítomnosti dvoch svedkov alebo druhého notára. Notár, ktorý prijme zapečatený závet, o tom vyhotoví zápisnicu alebo osvedčenie.

Notár zabezpečí uchovanie zapečateného závetu a tým zabráni riziku sfalšovania alebo nahradenia závetu.

Zapečatený závet, tak ako závet v podobe notárskej zápisnice, umožňuje udržať v tajnosti úkon, ktorý vykonal závetca počas svojho života. Zapečatený závet sa navyše vďaka uloženiu u notára po smrti závetcu nájde.

Skutočnosť, že notár pri prijatí zapečateného závetu vyhotoví zápisnicu, automaticky neznamená, že uložený závet je platný. Naopak, aj keď bol zapečatený závet vyhotovený a uložený v súlade s príslušnými procesnými pravidlami, stále je možné napadnúť jeho platnosť pre právne chyby. Keďže zapečatený závet sa príslušnému notárovi odovzdáva uzavretý, zalepený a zapečatený, notár nemôže zabezpečiť vecnú platnosť úkonov pre prípad smrti.

Vyhotovenie zapečateného závetu je v Luxembursku zriedkavé.

2 Mal by byť tento právny úkon zaregistrovaný? Ak áno, ako

V Luxembursku sa hlavné informácie o niektorých závetoch musia, prípadne môžu, zapísať do registra závetov (pozri aj odpoveď na predchádzajúcu otázku). Registrácia je povinná v prípade notárskych závetov, zapečatených závetov, ako aj holografných závetov uložených u notára. To isté sa vzťahuje na stiahnutie, odvolanie a iné zmeny a doplnenia týchto závetov. Pokiaľ ide o holografný závet, ktorý uchováva súkromná osoba, jeho zápis do uvedeného registra je dobrovoľný.

V registri sa neuchováva ani samotný závet, ani jeho obsah. Zápis do registra obsahuje iba meno a priezvisko závetcu a v prípade potreby meno a priezvisko jeho manžela/manželky, dátum a miesto narodenia závetcu, jeho osobné identifikačné číslo, povolanie, adresu bydliska, povahu a dátum listiny, ktorej registrácia sa vyžaduje, meno a adresu notára, ktorý prijal dokument alebo ho uchováva alebo, ak ide o holografný závet, v prípade potreby mená a adresy všetkých ďalších osôb alebo orgánov, ktorým bol závet zverený, alebo miesto, kde je závet uložený.

3 Existujú nejaké obmedzenia slobodného nakladania s majetkom v prípade smrti (napr. povinný dedičský podiel)?

Áno, v luxemburskom dedičskom práve existuje obmedzenie slobody nakladať s majetkom pre prípad smrti.

Konkrétne ide o povinný dedičský podiel, ktorým sa bráni tomu, aby boli niektorí zákonní dediči vylúčení z dedenia tým, že dôjde k darovaniu alebo k inému právnomu úkonu nakladania s majetkom pre prípad smrti.

Podľa luxemburského práva majú nárok na povinný dedičský podiel len potomkovia (deti zosnulého alebo v prípade, že tieto už nežijú, ich deti).

Povinný podiel predstavuje polovicu dedičstva, ak zosnulý zanechal iba jedno dieťa, 2/3 dedičstva, ak zanechal dve deti a 1/4 dedičstva, ak zanechal tri alebo viac detí.

Povinný dedičský podiel možno odmietnuť. Odmietnutie musí byť výslovné a má podobu vyhlásenia v kancelárii súdu v mieste začatia konania v dedičskej veci, ktoré sa zapíše do osobitného registra vedeného na tento účel.

4 Ak právny úkon nakladania s majetkom pre prípad smrti neexistuje, kto dedí a koľko?

V prípade neexistencie závetu sa dedenie riadi zákonnými ustanoveniami.

Vo všeobecnosti je dedičská postupnosť takáto:

potomkovia (deti, vnúčatá),

pozostalý manžel/manželka,

otec a matka spolu so súrodencami zosnulého a ich potomkami,

ďalší predkovia iní ako otec a matka (starí rodičia, prastarí rodičia atď.),

príbuzní v bočnej línii iní ako súrodenci (strýkovia, tety, synovci, netere atď.),

štát.

V rámci tejto dedičskej postupnosti môže dôjsť k viacerým prípadom:

Prípad 1: po zosnulom zostal manžel/manželka a deti (alebo vnúčatá)

Ak sa v zákone spomína pozostalý manžel/manželka, myslí sa tým nerozvedený manžel/nerozvedená manželka, pričom neexistuje právoplatný rozsudok o rozluke manželstva.

Dedičstvo prináleží rovnakým dielom deťom zosnulého v pomere podľa ich počtu s výnimkou práv prináležiacich pozostalému manželovi/manželke.

Príklad:

Ak zosnulý zanechal jedno dieťa, toto dieťa dedí celé dedičstvo s výnimkou práv prináležiacich pozostalému manželovi/manželke.

Ak zosnulý zanechal 2 deti, tieto si rozdelia dedičstvo po zosnulom s výnimkou práv prináležiacich pozostalému manželovi/manželke.

V tomto prípade má pozostalý manžel/manželka na výber z týchto možností:

užívacie právo na nehnuteľnosť, ktorú spoločne obývali manželia, a jej zariadenie za predpokladu, že nehnuteľnosť vlastnil zosnulý sám alebo spoločne s pozostalým manželom/manželkou a

podiel vo výške najmenšieho podielu legitímneho dieťaťa, ktorý nemôže byť menší ako štvrtina dedičstva.

Pozostalý manžel/manželka si môže vybrať medzi uvedenými možnosťami v lehote 3 mesiacov a 40 dní od úmrtia, a to prostredníctvom vyhlásenia v kancelárii prvostupňového súdu v obvode, v ktorom sa začalo konanie v dedičskej veci. V prípade, že si v stanovenej lehote nevyberie, má sa za to, že pozostalý manžel/manželka si vybral/-a užívacie právo.

Ak si pozostalý manžel/manželka vybral/-a možnosť podielu vo výške podielu dieťaťa, podiely detí sa zodpovedajúcim spôsobom znížia v rozsahu potrebnom na to, aby vznikol podiel pre pozostalého manžela/manželku.

Čo sa stane v prípade, že dieťa zosnulého zomrelo skôr než on, ale zanechalo deti?

V tomto prípade hovoríme o zastúpení. Dieťa/deti dieťaťa, ktoré zomrelo pred tým, než zomrel zosnulý (t. j. vnúča/vnúčatá zosnulého), si teda rozdelia dedičský podiel svojho otca a/alebo matky.

To znamená, že spoločne získajú podiel, ktorý by ich rodič nadobudol v prípade, že by zomrel neskôr ako zosnulý.

Čo sa stane v prípade, že pozostalý manžel/manželka, ktorý si vybral/-a užívacie právo k spoločnému obydlíu, uzavrie nové manželstvo?

V tomto prípade môžu deti, prípadne vnúčatá – ak niektoré z detí zomrelo skôr ako zosnulý – na základe spoločnej dohody vyžadovať, aby sa užívacie právo vymenilo za kapitál.

Tento kapitál musí zodpovedať hodnote užívacieho práva, ktorá závisí okrem iného od veku užívateľa.

Žiadosť o túto výmenu musia podať na prvostupňový súd všetky deti, prípadne vnúčatá, v lehote 6 mesiacov odo dňa, keď sa pozostalý manžel/manželka uzavrel/-a nové manželstvo.

V prípade, že so žiadosťou o výmenu za kapitál nesúhlasia všetky deti, súd nie je povinný s takouto výmenou súhlasiť.

Prípad 2: zosnulý nezanechal deti ale zanechal pozostalého manžela/manželku

Ak zosnulý nezanechal deti ani ich potomkov, pozostalý manžel/manželka vylúči z dedenia všetkých ostatných príbuzných zosnulého manžela/manželky a nadobudne tak celé dedičstvo po zosnulom bez ohľadu na to, či pozostalý manžel/manželka neskôr uzavrie nové manželstvo.

Pozostalý manžel/manželka však nemá vo vzťahu k svojmu manželovi postavenie neopomenuteľného dediča. Preto na rozdiel od detí zosnulého nemá zákonný nárok na povinný dedičský podiel. To znamená, že pozostalý manžel/manželka by v prípade, že zosnulý nemal deti, teoreticky mohol/mohla byť vylúčený/-á z dedičstva po svojom manželovi/manželke, a to buď darovaním alebo na základe závetu.

Prípad 3: zosnulý nezanechal deti ani pozostalého manžela/manželku, ale zanechal súrodencov (alebo synovcov a netere)

V tomto prípade treba ďalej rozlišovať, či rodičia zosnulého ešte žijú alebo nie.

Ak rodičia zosnulého ešte žijú, otec a matka získavajú každý po jednej štvrtine dedičstva, čo spolu predstavuje polovicu.

Súrodenci alebo ich potomkovia si rozdelia druhú polovicu.

Ak z rodičov zosnulého žije už len jeden, tento nadobudne jednu štvrtinu dedičstva, súrodenci alebo ich potomkovia nadobudnú zvyšné tri štvrtiny dedičstva.

V prípade, že súrodenci zosnulého už nežijú, ich deti (t. j. synovci a/alebo netere zosnulého) získavajú dedičský podiel svojho otca alebo svojej matky, ktorí zomreli skôr ako zosnulý.

Získavajú teda celý podiel, ktorý by ich otec a/alebo matka boli získali v prípade, keby prežili zosnulého.

Prípad 4: zosnulý nezanechal ani deti, ani manžela/manželku, ani súrodencov, ani synovca alebo neter, ale rodičia zosnulého sú ešte nažive

V tomto prípade nadobúdajú dedičstvo otec a matka zosnulého, a to každý jednu polovicu.

Ak žije už iba jeden z rodičov, nadobudne celé dedičstvo po svojom zosnulom dieťati.

Prípad 5: zosnulý nezanechal ani deti, ani manžela/manželku, ani súrodencov, ani synovca alebo neter a rodičia zosnulého a ani ďalší predkovia už nežijú

V tomto prípade prichádzajú do úvahy ako dediči strýkovia a/alebo tety zosnulého, prastrýkovia a/alebo pratety, bratrance a/alebo sesternice, ako aj ich potomkovia.

Dedičstvo sa rozdelí na dve línie, otcovskú a materskú, a každej z nich prípadne polovica dedičstva.

Dedičstvo nemôže pripadnúť dedičom vzdialenejším ako vnúčatá bratanca, a to rovnako v otcovskej a v materskej línii. V tomto prípade dedičstvo prípadne štátu a hovoríme o dedičstve bez dedičov.

5 Aký orgán je kompetentný:

5.1 v dedičských veciach?

Dedičské konanie sa začína tým že sa dedič/dediči z vlastnej iniciatívy obráti/-a na notára, ktorého si sám/-i vybral/-i alebo ktorého určil poručiteľ, aby vykonal všetky úkony potrebné na vysporiadanie dedičstva.

5.2 na preberanie vyhlásenia o odmietnutí alebo prijatí dedičstva?

Pokiaľ ide o prijatie dedičstva, v luxemburskom práve nie je určený osobitný orgán, pred ktorým by sa malo prijatie dedičstva vykonať. V príslušných ustanoveniach sa uvádza, že prijatie môže byť výslovné alebo konkludentné. Prijatie je výslovné, keď dedič prijme svoje postavenie dediča na základe verejnej alebo súkromnoprávnej listiny. Prijatie je konkludentné, ak dedič urobí úkon, z ktorého nutne vyplýva jeho zámer prijať dedičstvo a na ktorý je oprávnený na základe svojho postavenia dediča.

Pokiaľ ide o odmietnutie dedičstva, tento úkon sa v zmysle ustanovení občianskeho zákonníka musí vykonať v kancelárii prvostupňového súdu v obvode, v ktorom sa začalo konanie v dedičskej veci, a zapísať do osobitného registra vedeného na tento účel.

So zreteľom na dôsledky, práva a povinnosti vyplývajúce z dedičstva je vhodné sa pred prijatím alebo odmietnutím dedičstva poradiť s notárom.

5.3 na preberanie vyhlásenia o odmietnutí alebo prijatí odkazu?

Luxemburský občiansky zákonník neobsahuje v tomto zmysle osobitné pravidlá, luxemburská judikatúra však vychádza zo zásady, že prijatie dedičstva (buď univerzálneho dedičstva, pomernej časti dedičstva alebo určitej veci) sa môže uskutočniť všetkými prostriedkami.

To isté platí pre odmietnutie dedičstva určitej veci. K odmietnutiu dedičstva môže okrem iného dôjsť konkludentne, ak napríklad dedič odmietne uhradiť poplatky súvisiace s príslušným dedičstvom.

Pokiaľ ide o odmietnutie univerzálneho dedičstva, resp. pomernej časti dedičstva, niektoré súdy vyžadujú, aby boli dodržané pravidlá týkajúce sa odmietnutia dedičstva, zatiaľ čo iné súdy tieto pravidlá neuplatňujú.

5.4 na preberanie vyhlásenia o odmietnutí alebo prijatí povinného dedičského podielu?

Pokiaľ ide o prijatie povinného dedičského podielu, uplatňujú sa uvedené pravidlá.

Na odmietnutie povinného dedičského podielu sa vyžaduje vyhlásenie v kancelárii prvostupňového súdu v mieste začatia konania v dedičskej veci, ktoré sa zapíše do osobitného registra vedeného na tento účel.

6 Stručný opis konania na vysporiadanie dedičstva podľa vnútroštátnych právnych predpisov vrátane likvidácie dedičstva a rozdelenia majetku (zahŕňa to aj informácie o tom, či dedičské konanie začal súd alebo iný príslušný orgán z vlastného podnetu)

Dedičské konanie sa začína tým že sa dedič/dediči z vlastnej iniciatívy obráti/obrátia na notára, ktorého si sám/-i vyberie/-ú alebo ktorého určil poručiteľ, aby vykonal všetky úkony potrebné na vysporiadanie dedičstva.

7 Ako a kedy sa niekto stáva dedičom alebo odkazovníkom?

Majetok zosnulého prechádza smrťou zosnulého priamo na dedičov. To však neznamená, že dediči musia dedičstvo prijať (pozri vyššie).

Základné podmienky, aby sa osoba mohla stať dedičom:

osoba musí právne existovať v čase smrti zosnulého, to znamená, že musí ísť prinajmenšom o počaté dieťa za predpokladu, že sa narodí živé,

osoba nesmie byť na základe zákona vylúčená z dedenia, ide najmä o:

právne nespôsobilé osoby,

lekárov, chirurgov, zdravotníkov alebo lekárnikov, ktorí sa starali o určitú osobu počas choroby, na ktorú táto osoba zomrela, za predpokladu že závet v ich prospech bol zriadený v priebehu tejto choroby,

osoby, ktoré sú vylúčené z dedenia pre nevhodné správanie.

Pokiaľ ide o dedenie na základe závetu, v závislosti od konkrétnej veci sa uskutoční konanie o vydaní dedičstva, resp. konanie o nadobudnutí dedičstva.

8 Sú dedičia zodpovední za dlhy zosnulého? Ak áno, za akých podmienok?

Áno, za predpokladu, že dediči prijímajú dedičstvo bezvýhradne.

V tejto súvislosti však treba poznamenať, že v čase začatia konania v dedičskej veci môžu dediči tiež prijať dedičstvo aj na základe súpisu dedičstva.

Prijatie dedičstva na základe súpisu dedičstva má tú výhodu, že dedič je zodpovedný za dlhy dedičstva iba do výšky hodnoty majetku, ktorý nadobudol dedením, a dedič môže byť tiež oslobodený od platenia dlhov dedičstva tak, že prenechá celý majetok patriaci do dedičstva veriteľom a odkazovníkom.

9 Aké doklady a (alebo) informácie sa zvyčajne vyžadujú na účely registrácie nehnuteľnosti?

Závetca môže vykonaním svojej poslednej vôle poveriť akúkoľvek osobu alebo osoby s výnimkou maloletých.

Pokiaľ ide o úlohy správcu dedičstva, pozri vyššie.

Podľa článku 1 zákona z 25. septembra 1905 o registrácii nehnuteľného majetku v znení zmien a doplnení akékoľvek úkony medzi žijúcimi osobami, ktorými sa bezodplatne alebo za odplatu prevádzajú vecné práva k nehnuteľnostiam okrem prednostných a hypotekárnych práv sa zapisujú do registra na to určeného, a to v rámci katastra, v ktorého obvode sa majetok nachádza. V článku 2 tohto zákona sa stanovuje, že na zápis môžu byť prijaté len súdne rozhodnutia, úradné listiny, a rozhodnutia správnych orgánov.

9.1 Je menovanie správcu povinné alebo je povinné na základe žiadostí? Ak je povinné alebo povinné na základe žiadostí, aké kroky treba podniknúť?

Podľa luxemburského dedičského práva môžu nastať tri prípady, keď dôjde k správe dedičstva.

1. Správa dedičstva bez dedičov

V prípade dedičstva bez dedičov príslušný prvostupňový súd na základe žiadosti dotknutých osôb alebo na základe žiadosti prokurátora vymenuje správcu a poverí ho správou dedičstva.

2. Úkony správy dedičstva v prípade prijatia dedičstva na základe súpisu dedičstva

V tomto prípade je správou dedičstva poverený dedič, ktorý prijal dedičstvo na základe súpisu dedičstva. Tento dedič informuje o správe dedičstva veriteľov a odkazovníkov.

Podľa luxemburskej judikatúry je neoddeliteľnou súčasťou správy dedičstva okrem iného aj povinnosť vymáhať pohľadávky súvisiace s dedičstvom.

Vo výnimočných prípadoch môžu súdy poveriť správou dedičstva tretiu osobu. To je možné v prípade, že dedič, ktorý prijal dedičstvo na základe súpisu dedičstva, svojou nečinnosťou, zlou správou alebo nekompetentnosťou ohrozuje záujmy veriteľov daného dedičstva a môže im spôsobiť ujmu (luxemburská judikatúra).

3. Úkony správy v prípade spoluvlastníctva dedičstva

V prípade spoluvlastníctva dedičstva môže predseda príslušného okresného súdu menovať niektorého zo spoluvlastníkov za správcu.

9.2 Kto je oprávnený vykonať právny úkon pre prípad smrti zosnulého a (alebo) spravovať dedičstvo?

Závetca môže vykonaním svojej poslednej vôle poveriť akúkoľvek osobu alebo osoby s výnimkou maloletých.

Pokiaľ ide o úlohy správcu dedičstva, pozri vyššie.

9.3 Aké sú právomoci správcu?

Pozri vyššie.

10 Aké doklady sa podľa vnútroštátnych právnych predpisov zvyčajne vydávajú v priebehu alebo na konci dedičských konaní na účely preukázania postavenia a práv oprávnených osôb? Majú osobitné dôkazné účinky?

Je to osvedčenie o nadobudnutí dedičstva, ktoré vydáva notár a ktoré má vyššiu dôkaznú hodnotu.

Posledná aktualizácia: 29/10/2019

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.